

JULIA SVENSSON MÖTER EVA BECKMAN

När de stora morgontidningarna monterar ned sin kulturbevakning **rustar Sveriges Television upp**.

Julia Svensson har träffat Eva Beckman och pratat om att göra tv, kolla på Top Model och sträva mot toppen.

Ur bild – men kvar i centrum

■ Daniel Sjölin flirtar med kameran. Själv sitter jag i Babels studiopublik och får lära mig att applådera på beställning. Eva Beckman syns inte till någonstans.

När vi träffas några dagar senare, på hennes rum i SVT-huset på Gärdet, berättar hon att det här är den stora förändringen med att bli programchef. Hon har gått från att vara den som gör till att gå på möten och leda andra som gör.

– Jag har varit så intimt förknippad med Babel, så jag försöker hålla mig borta från det projektet med flit. Men jag har levt hela mitt liv med att göra program. Först i radio och sen i tv. Jag har älskat att stå i mitten av en redaktion. SVT-huset är ju de människor som jobbar här. Ljussättare som klättrar i taket inför en direktsändning och är alldeles röda i ansiktet av upphetsning, fortfarande, fastän de har jobbat i fyrtio år. Redigerare som sätter sin heder i pant för att rädda en när man kommer med ett svampigt material. Nu är jag lite skild från det där, atmosfären, grupparbetet. Att vara chef är en annan sorts kreativitet – jag ska få andra människor kreativa.

Hur gör man det, får andra människor kreativa?

– Jag litar blint på dem jag jobbar med. Jag har SVT-husets bästa folk. Det jag ska göra är att skapa utrymme för dem. Stålar och sändningstid. Och hitta de bästa programidéerna och utveckla dem.

Redan 2010 hade SVT-kulturen en bra budget – och för det nya året tillkommer ytterligare 30 miljoner. Kommer intresset för kultur-tv att vara fortsatt lika stort och satsas på lika mycket i framtiden? Eller kommer Sverige att gå åt samma håll som till exempel Danmark, där DR blir alltmer kommersialiserat?

– När jag ser DR är jag så himla glad att jag är på SVT. Inte bara SVT i förhållande till andra public servicebolag eller andra tv-kanaler. Utan även i förhållande till kulturjournalistik överhuvudtaget. SVT har verkligen satsat modigt, under flera år. Jag hoppas att det kommer att fortsätta på minst den här nivån. Svensk public service är privilegierad – att vi har tillgång till dagliga kulturnyheter, ett timslångt veckoaktuellt program som

Babel, dyrt, med muskler. Och Kobra och kulturdokumentärerna. Och jag har inte en känsla av att befinna mig under hot och det är otroligt skönt.

Din syster Åsa Beckman är kritikchef på Dagens Nyheters kulturredaktion. Du får trettio miljoner medan hennes redaktion säger upp hälften av medarbetarna. Vad tror du om nedskärningarna på tidningarnas kultursidor?

– Jag känner mig insyltad, så jag pratar inte specifikt om DN. Men det är en beklaglig och fruktansvärt tråkig utveckling. Och jag har svårt att tro att det uppskattas av läsarna. Å andra sidan har det varit kris för kulturjournalistiken och tidningarnas kultursidor sedan jag började jobba. Och de har alltid överlevt. Men det är klart att det börjar kännas som att man når en smärtpunkt.

Eva Beckman har en välbekant röst som jag ändå skulle ha svårt att placera om jag fick frågan. Självklart kraftfull men ändå mjuk. Den har funnits som ett bakgrundsljud i vardagen i tjuugo år. Först tio år i radion. Sedan tio år i SVT.

Eva Beckman växte upp i den lilla byn Prästmon i Ångermanland. Som barn pratade hon bred norrländska, fast med tungrots-r eftersom hennes mamma var från Skåne. På högstadiet tränade hon bort de skånska r:en för att hon var rädd för att bli mobbad.

– Sedan flyttade vi till Köping, och där blev jag verkligen supermobbad. Jag började prata västmanländska. När jag lade bort den hade jag ingen dialekt kvar. Men norrländskan skulle jag gärna haft – jag gillar dialekter, det är snyggt.

Det är ingen slump att både Eva och Åsa Beckman – och deras lillebror Jonas – jobbar med kultur.

– Det var viktigt med böcker och musik hemma. Pappa skrev och det blev en stor del av vår identitet. Vi hade kontakt med Stockholm genom pappa. För många är kulturvärlden som en annan planet, men det var det inte för oss. Att jobba på tv var inte något främmande. Men jag har enorm respekt för personer som kommer till den här världen av helt egen kraft, utan att ha försprång.

När Eva Beckman var 25 började hon jobba på Sveriges Radio. 1989.

FAKTA

Eva Beckman

■ **Född:** 1964.

■ **Familj:** Maken Sam och sonen Jack, 10 år. Syster Åsa Beckman, kritikchef på DN kultur, bror Jonas Beckman, undertextare på SVT.

Dotter till författaren Erik Beckman.

■ **Bor:** Vid Mariatorget, på Söder i Stockholm.

■ **Aktuell som:** Programchef på SVT Kultur & Samhälle, sedan i februari.

■ **Bakgrund:** Kulturvetarlinjen med idéhistoria som huvudämne. Poppius journalistiska. DI:s radioproducentutbildning, och tv-reportage. Har jobbat tio år på radio, lite längre på tv. Var producent för litteraturprogrammet Babel 2005-2010.

– Det var en brytningstid. Radions kulturutbud var inte särskilt journalistiskt när jag började. Det fanns inomestetiska program som Filmburken, Konstronden, Bokfönstret. Men vi hade en jättepigg chef som hette Svante Weyler. Under Gulfkriget gick han runt och skrek att: "Vi måste sända direkt! Världen brinner!" Jag och Cecilia Uddén satt och ringde som galningar. "Varför tiger de intellektuella i Mellanöstern? Vad säger Nawal El Saadawi?" Det var ett nytt sätt att jobba på. Vi rev väggar mellan fin- och populärkultur, mellan Sverige och världen, kultur och samhälle. Kulturen säger någonting om världen, livet, utanför själva uttrycket. Det är där jag tycker kultur blir riktigt intressant. Tio år senare gick jag över till SVT – ungefär samtidigt som samma utveckling skedde även där.

Eva Hamilton skrev i ett debattinlägg: "Att göra tv-program för en smalsamhälls- och kulturintresserad elit är ganska lätt. SVT gör det varje dag. Att göra tv för hela svenska folket är betydligt svårare." Vad tänker du om det?

– Jag tror att Eva Hamilton, med all respekt, underskattar svårigheten att göra program för en elit. Det är inte nödvändigtvis lättare. Om vi nu ens ska tala om en elit, jag gillar inte ordet. Men hennes poäng var att vi har en generation vuxna människor mellan 30 och 59 som väljer bort SVT. De kollar på fyran. Det är tydligt, det är där vi är svaga.

– Nu är ålder ett ganska knepigt begrepp att förhålla sig till i just min genre, det är inte säkert att en 68-årig Karin Boye-älskare är mer annorlunda än en 16-årig. Men visst ska man fundera på varför en stor grupp väljer bort SVT. Det är en utmaning för hela företaget. Är det något med hur vi gör våra program? Vad vi berättar? Jag tar det på stort allvar.

– Just nu tänker jag jättemycket på jobbet och jag tittar noga på alla sorters tv, som Top Model. Och funderar. "Tänk om man skulle hålla finkulturen i en superkommersiell dramaturgisk form? Vad gör det att de lägger på den där speaken nu, vad händer då? Vad är knepet? Varför tappar jag sugen här på mitten?"

Att rekrytera DN-krönikören Han-

na Hellquist som programledare är ett led i ett strategiskt arbete – att ändra på att det nästan bara är män som leder kulturprogrammen.

– Det är en klassiker – när vi har idémöten kommer det alltid upp förslag på män. Sedan är det någon som säger "ska vi inte ha en kvinna med?" Vi är oerhört ålderdomliga i våra hjärnor, på ett sätt som faktiskt kan ge en panik, tycker jag. Nyheterna sköter sig perfekt. Även kulturnyheter, helt perfekt. De övriga kulturprogrammen har haft väldigt många manliga profiler. Men det är inte ett dugg svårt att hitta kvinnliga profiler om man bara anstränger sig lite. Det är aslätt.

Det har aldrig varit ett mål för Eva Beckman att nå en hög position. Däremot har hon svårt, säger hon, att inta en passiv roll. Hon tycker om att ha inflytande över något större. Men trots det är det reporteryrket, inte cheffandet, som hon gillar bäst.

– När jag slutade som genrechef 2000 krävde jag att få bli reporter. Det var två tre otroligt lyckliga år. Jag älskar att vara reporter. Jag skulle gärna ha fortsatt med det. Sen skulle Babel startas, och så blev jag producent och projektledare, och det var roligt. Det är inte så nu men tidigare har jag ibland längtat efter att slippa ansvar. Du vet, som chef sitter man där ensam och dignar under ansvarsbördan och hör folk skrattande gå med klirrande Systemkassar hem till sin familj.

Jag läste i en artikel att du inte hinner äta lunch.

– Under lunchen har jag administrativ tid, haha. Nej, visst äter jag lunch emellanåt. Men jag har alltid jobbat mycket. Med det nya jobbet har det inte direkt varit någon succé med hemmalivet. Men jag gjorde värsta lyxgrejen i helgen. Min son Jack var hos min syster. Då bokade jag in min man Sam och mig på Clarion Sign vid Norra Bantorget. Sen var vi turister i Vasastan en hel helg. Vågat va?

TEXT: JULIA SVENSSON
julia.svensson@sydsvenskan.se

FOTO: ANNA SIMONSSON
anna.simonsson@sydsvenskan.se

